

Handläggare
Yassine Kazi-Tani
Telefon: 08-508 27 858**Till**
Miljöförvaltningen

Stockholms stads Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast

Svar på kontorsremiss från Miljöförvaltningen

Sammanfattning

Miljö och hälsoskyddsnämnden har remitterat förslag på Stockholms stads handlingsplan för minskad spridning av mikroplast till stadens berörda nämnder och bolag. Handlingsplanen lyfter upp spridningen av mikroplaster som ett växande problem och ger en bred kartläggning om spridningskällor och spridningsvägar i Stockholm. Idrottsförvaltningen anser att det föreliggande arbetet är viktigt för att bevara stadens miljö giftfri och kommer att bidra till minskad spridning av mikroplaster. Idrottsnämnden har aktivt deltagit i projektet att ta fram handlingsplanen och har även varit med i framtagningen av rekommendationer och förbättringsåtgärder inriktat mot idrottsverksamheten. Idrottsnämnden instämmer därmed med samtliga föreslagna åtgärder och rekommendationer som kommer att ingå i förvaltningens strategiska miljöarbete och bidra till en giftfri miljö i Stockholm.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i kommunfullmäktiges budget för 2018 i uppdrag att intensifiera arbetet med att undersöka vilka källor som lokalt orsakar spridning av mikroplaster och i samråd med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster.

Miljö och hälsoskyddsnämnden beslutade att remittera ett första utkast av ”Stockholms stads Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast för synpunkter till stadens samtliga fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar samt bolag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Allmän problembeskrivning

Handlingsplanen ger grundläggande information av plast som material och dess användning i stadens olika verksamheter som kan resultera till bildning av mikroplaster. Handlingsplanen ökar medvetenheten för riskerna med förekomsten av mikroplaster i hav, sjöar och stadsmiljön och går igenom de olika mikroplastkällor och spridningsvägar i staden.

Bland de mikroplastkällor och spridningsvägar som behandlas i handlingsplanen återfinns två områden som är direkt relaterat till idrottsnämndens verksamhet, konstgräsplaner och båtverksamhet.

Idrottsnämnden har aktivt deltagit i projektet att ta fram handlingsplanen och har även varit med i framtagningen av rekommendationer och förbättringsåtgärder för hantering av mikroplaster vid konstgräsplaner och vid båtverksamheten.

Förvaltningens synpunkter gällande de framtagna rekommendationerna i handlingsplanen som rör idrottsområden beskrivs här nedan:

1 Konstgräsplaner, fallskyddsytor, underhålls och byggnadsarbete.

Undvik i möjligaste mån konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi.

Stockholm stad har idag 104 konstgräsplaner i sin regi som idrottsnämnden ansvarar för driften, skötseln och underhållet av. Under de senaste sex åren har förvaltningen lagt om konstgräset i mer än 70% av sina anläggningar i syfte att åstadkomma konstgräsplaner med bättre kvalitet och mindre miljörisker för miljön och hälsan. Konstgräsplaner används idag främst som fotbollsplaner där efterfrågan under senaste åren har varit stor och fortsätter att växa i takt med att staden växer. Det finns idag inga alternativa material som skulle kunna ersätta och bevara funktionaliteten som konstgräs har. Idrottsnämndens ambition är besvara efterfrågan om fler konstgräsplaner genom att välja alternativ med godkända spelegenskaper och minimal inverkan på miljö och hälsa. Detta, genom att kontinuerligt testa olika nya material som lanseras. I samarbete med fastighetskontoret utreder idag idrottsnämnden andra miljövänliga alternativ till gummigranulat där bland annat granulatfria konstgräsplaner kommer att testas.

Om konstgräs eller platsgjutet gummi används skall krav på material ställas.

Det är viktigt att ställa krav på material. Redan idag arbetar idrottsförvaltningen aktivt för att minimera miljörisker från sina konstgräsplaner. Idrottsnämnden har under de senaste åren ersatt all SBR-gummi som ifyllnadsmaterial och använt byggvarubedömningen för samtliga inköp och egna projekt. Utöver detta, följer idrottsnämnden även kemikalieinspektionens rekommendationer och tar hänsyn till miljöaspekterna vid ny- och omläggning av konstgräsplaner. Arbetet med att ställa krav på material kommer att kompletteras i samråd med fastighetsnämnden genom att lämna en särskild kravställning till samtliga ramavtalade leverantörer samt vid upphandlingar som ska gälla vid inköp av konstgräs samt ifyllnadsmaterial.

Entreprenörerna ska noga följas upp så att kraven efterlevs. För att kunna få en klarare bild av situationen och bedöma vilka utvecklingsmöjligheter som finns krävs det en uppföljning både för stadens befintliga och nya konstgräsplaner. Uppföljningen kommer att inkludera följande:

- Uppföljning av inköp för konstgräs och fyllnadsmaterial årligen.
- Datainsamling om mängd och typ av inköpt granulat årligen från samtliga konstgräsplaner.
- Uppföljning av förbrukningsmängder av ifyllnadsmaterial från samtliga konstgräsplaner.
- Säkerställa att de ställda miljökraven uppfylls av leverantören vid leveransen samt av entreprenören vid samtliga projekt som avser ny- och omläggning av konstgräs.
- Registrera information från leverantören om ifyllnadsmaterial vid nyanlagda konstgräsplaner (granulattyp, djup och mängder).

Ytor ska utformas så att inte mikrolaser sprids

Idrottsnämnden planerar att initiera flera förbättringsåtgärder i syfte att identifiera de möjliga spridningsvägarna och minimera spridning från konstgräsplaner.

- Vid nyanläggning av konstgräsplaner ska Svenska Fotbollförbundets (SvFF) "Rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner" följas. Idrottsförvaltningen följer idag SvFF rekommendationer gällande godkända konstgrässystem för bredd- respektive elitfotboll.
- Ta fram en plan för granulatavfallshantering (förvaring, vägning och transport).

- Medvetandegöra och utbilda personal samt informera utövare och föräldrar om potentiella miljörisker som spridningen av mikroplaster kan orsaka.
- Idrottsförvaltningen kommer att ansluta till naturvårdsverkets beställargrupp i syftet att breda ut sin kompetens om konstgräs och gummigranulat och bidra med mer fakta och data från stadens planer.

Skötsel för att undvika spridningen

Under de senaste sex åren har förvaltningen lagt om konstgräset i mer än 70% av sina anläggningar i syfte att åstadkomma konstgräsplaner med bättre kvalitet och mindre miljörisker för miljön och hälsan. Idrottsnämnden har tagit del av de föreslagna rekommendationerna för att minska spridningen av mikroplaster och planerar att se över skötsel och underhåll av konstgräsplaner där följande åtgärder kommer att initieras:

- Undersöka hur skötsel och underhåll av konstgräsplaner fungerar idag vid samtliga konstgräsplaner. Undersökningen inkluderar att samla in information gällande påfyllning av granulat (mängder & perioder), analys av besiktningsprotokollen vid elitplanerna samt att granska hur vinterplogning fungerar idag.
- Etablerat uppföljningssystem över mängden granulat som läggs på, återanvänds och som skickas som avfall till förbränning .
- Initiera nya rutiner för insamling av granulat vid städning av omklädningsrummen.
- Initiera nya rutiner för insamling av granulat som hamnar utanför planen.
- Ta fram en informationsmall till föreningar och allmänheten i syfte att sprida ut information om miljörisker relaterat till mikroplaster.
- Delta i studie/analys om kompaktering av granulat i konstgräsplaner.

2 Båtbottenfärg och andra källor kopplade till båtverksamhet

Fortsatt informationsspridning till båtklubbar och båtägare om underhåll.

Båtägarna och båtklubbar är viktiga aktörer som ska ingå i arbetet att motverka spridningen av miljögifter och mikroplaster i Mälaren. Tillsammans med miljö och hälsoskyddsnämnden kommer idrottsnämnden sprida information gällande båtillbehör och redskap som kan orsaka spridning av mikroplaster. Målsättningen är att stärka båtägarna kunskaper om mikroplastkällor och medvetengöra om riskerna med mikroplastspridningen i Mälaren.

Verka för installation av borsttvättar med slutet system

Idrottsnämnden har startat en utredning i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden för att undersöka möjligheten att anlägga en borsttvättstation för båtbottnar i Mälaren för att minska miljögifter från Mälaren. Borsttvätt är en metod för att hålla båtbotten ren där principen är densamma som biltvättar med roterande borstar som tar bort påväxten. Utredningen kommer att nu att löpa vidare i nästa fas med en projektering som omfattar fastställning av optimal placering för en borsttvättstationen i Mälaren samt val lämplig modell/maskin som ger maximal miljövinst.